

Lillesand kommune

1. utgave Mai 2020

Revidert april 2021

Forsvarlig oppfølging av barnehagene i Lillesand kommune

2021 – 2024

Forsvarlig oppfølging av barnehagene i Lillesand kommune

1. Kommunen som tilsynsmyndighet

Kommunestyret har det øverste tilsynsansvaret med den kommunale forvaltningen og bestemmer hvilket organ i kommunen tilsynet skal legges til. Kommunestyret kan med ved delegering bestemme hvem som skal være tilsynsmyndighet i kommunen.

Kommunedirektør har delegert ansvaret for tilsyn. I Lillesand kommune er barnehagemyndigheten lagt til stillingen som barnehagefaglig rådgivere. Kommunalsjef i sektor for skole og barnehage er eier av de 4 kommunale barnehagene i kommunen.

Barnehagemyndigheten fører også tilsyn med at eier i kommunale og private barnehager får godkjenning etter lovverk som ulike faginstanser har ansvar for. Tilsynet krever tverrfaglig samarbeid, samt gode rutiner mellom kommunale faginstanser.

Kommunen som barnehageeier og barnehagemyndighet stiller store krav til ryddighet slik at både private og kommunale barnehager har tillit til tilsynet. Det vil derfor være nødvendig at kommunen som tilsynsmyndighet utarbeider en plan for tilsyn som er kjent for alle; barnehageeiere, barnehageansatte og foreldre.

2. Forsvarlig oppfølging av barnehagene i Lillesand kommune

Alle barnehagene i kommunen skal gi barn et tilbud i tråd med barnehagelovens bestemmelser. Kommunen som barnehagemyndighet skal påse at barnehagene har en forsvarlig drift, og påse at barnehagene drives i samsvar med gjeldende regelverk ut fra barnehageloven.

Oppgavene som følger påserollen er beskrevet i barnehageloven og barnehagemyndigheten følger dette opp ved å be om dokumentasjon fra barnehagene på at de følger de krav som settes i lov og forskrifter.

Tilsyn skal være et verktøy for å sikre barn gode oppvekstkår. Brukerne skal gjennom kommunens tilsyn, være sikret at følgende er ivaretatt:

- Barnehagen drives i henhold til lover, forskrifter og kommunale vedtak.
- Eier av barnehagen er bevisst sitt ansvar for egen barnehages virksomhet i henhold til lov om barnehager med forskrifter

3. Lovgrunnlag

Barnehageloven

§ 10. Barnehagemyndighetens ansvar (første og femte ledd)

Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning om og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Kommunen har rett til innsyn i dokumenter og adgang til barnehagelokaler i den utstrekning dette anses nødvendig for å ivareta kommunens oppgaver som barnehagemyndighet

§ 53. Kommunens tilsyn med barnehagene

Kommunen fører tilsyn med at barnehagene drives i samsvar med denne loven med forskrifter, med unntak av bestemmelsene i kapittel V med forskrifter.

Kommunen kan gi pålegg til barnehagen om å rette uforsvarlige eller ulovlige forhold ved godkjente eller godkjeningspliktige virksomheter. Hvis fristen for å etterkomme pålegget ikke overholdes, eller forholdet ikke lar seg rette, kan kommunen fatte vedtak om tidsbegrenset eller varig stenging av virksomheten.

Foreldrerådet skal få mulighet til å uttale seg før kommunen fatter vedtak om stenging.

Barnehagen skal uten hinder av taushetsplikt legge frem alle opplysninger som kommunen trenger for å føre tilsyn. Barnehagen skal gi kommunen adgang til barnehagens lokaler.

I tillegg sier Ot.prp. nr. 72 – merknader til barnehagelovens §§10 og 53 (§ 8 og § 16 før endringene i barnehageloven ble iverksatt 01.01.21) følgende:

”Kommunen skal ved godkjenning og aktiv veiledning og tilsyn påse at barnehagene i kommunen drives i tråd med de krav som settes i barnehageloven.”

Veiledning og tilsyn har det samme overordnede målet: Regeletterlevelse. Kommunen kan velge å gi veiledning fremfor å føre tilsyn overfor den enkelte barnehage, hvis dette er forsvarlig.

Barnehageloven § 53 stiller ikke krav til hvordan eller hvor ofte tilsyn skal gjennomføres – altså ikke krav til metodikk, frekvens eller innhold i tilsynene. I forarbeidene til barnehageloven §10 (tidligere §8) står det:

”Ved god veiledning kan man ofte få endret forhold til det bedre slik at det ikke blir nødvendig med pålegg om retting eller stenging.”

Kommunen må vurdere om det er tilstrekkelig å gi veiledning eller om det skal føres tilsyn for å påse at barnehagene følger regelverket. Lillesand kommune gir løpende veiledning innenfor regelverksfeltet. Vi tilstreber at barnehagene skal ha et stedlig tilsyn annethvert år.

4. Utgangspunkt for ulike tilsyn

Barnehagen skal drives forsvarlig etter lovverk, forskrifter og sentrale retningslinjer. Å vurdere om kravene i barnehageloven er oppfylt handler om regelmessig å gjennomgå og sjekke om systemer og tiltak er på plass og om eier og styrer opererer i tråd med sitt ansvar.

For å ivareta kommunens ansvar etter barnehagelovens § 53 om tilsyn, skal barnehagemyndigheten ha et årlig tilsyn med utvalgte barnehager.

Tema for tilsynet vil være utvalgte tema fra barnehageloven. Hva som velges ut vil avhenge av kommunens egne risikovurderinger, satsningsområder eller hendelser som vil følges opp. Anmeldt tilsyn vil bli lagt opp som dialog og veiledning, og kan ta utgangspunkt i blant annet følgende dokumenter:

- Sist innleverte webtilsyn
- Årsplan for barnehagen
- Satsingsområder
- Basilrapportering 15.12
- Årlig rapportering om ansatte i forhold til barn, med fokus på pedagognorm
- Månedlige informasjons- og veiledningsmøter med alle styrere, hvor innhold og oppmøte dokumenteres.

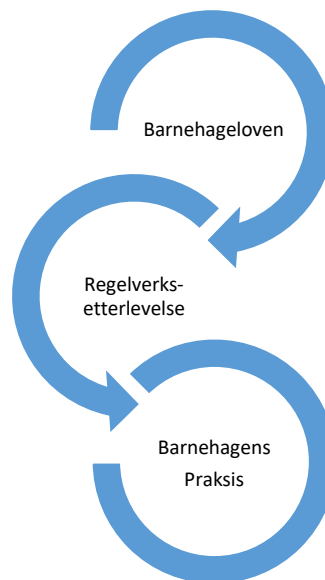
Barnehagemyndigheten skal hvert år følge opp et utvalg av kommunale og private barnehager, enten gjennom stedlige besøk eller skriftlige tilsyn.

Gjennom dette vil man avdekke eventuelle kritiske områder, manglende kjennskap til gjeldende regelverk og følge opp dette i samarbeid med de aktuelle barnehagene. Eventuelle funn vil også oppsummeres og drøftes i aktuelle fora for å bidra til kompetansespredning.

Barnehagemyndigheten bruker sitt faglige skjønn med bakgrunn i innhentet informasjon og kunnskap når den vurderer om veiledning eller tilsyn er riktig virkemiddel, hvilke tema det skal veiledes i eller føres tilsyn med, hvilke barnehager det skal veiledes i eller føres tilsyn med, og tidspunkt for veiledning og tilsyn.

I tillegg til planlagt gjennomgang av sentrale temaer i utvalgte barnehager vil barnehagemyndigheten gjennomføre hendelsesbaserte tilsyn ved bekymringsmeldinger eller ut fra konkrete situasjoner som oppstår.

Samtidig med tilsyn på regelverksetterlevelse vil alle barnehagene i kommunen (private og kommunale) bli fulgt opp tilknyttet lokalt arbeid med kommunale satsningsområder.

5. Informasjonsflyt og kompetansespredning

For å sikre at enhetsledere og styrere i kommunale og private barnehager har og får kunnskap om gjeldene regelverk, oppdateres alle om endringer i regelverk. På månedlige styrernetter drøftes og diskuteres håndhevelse av regelverk samt praksis for kvalitet i barnehagen.

Vi etterstreber å legge opp til lærende nettverk.

Ønskes ytterligere informasjon om dette henvises det til planverk under fanen læringsmiljø og kompetanseutvikling på Lillesand kommunes [hjemmeside](#)

5.1 Kvalitetsplan for barnehage og skole

Med utarbeidelsen av kvalitetsplan for barnehager og skoler har kommunen en strategi for å sikre en koordinert innsats for utvikling av barnehagene og skolene. Kvalitetsplanen legger føringer for barnehageutvikling og for det tverrsektorielle samarbeidet i kommunen i årene fremover.

5.2 Oppfølging

Sektor for skole og barnehage vil gjennom arbeidet med kvalitetsplan for barnehager og skoler tilby å følge opp både private og kommunale barnehagers implementerings- og fremdriftsplaner og evaluering av tiltak som iverksettes.

Administrasjonen vil gjennom rekomp – regional ordning for kompetanseutvikling i barnehage, samarbeide med barnehagene og universitetet i Agder for å sikre videre utvikling av barnehagene.

Samarbeidet i overgang mellom barnehage og skole evalueres jevnlig.

I årshjulet for styrernettet ligger det et årlig samarbeidsmøte med helsestasjon, barnevern og familiesenter, samt årlig møte med PP-Tjenesten og spesialpedagogisk team. I disse møtene drøftes regelverk og praksis for best mulig å imøtekomme barns beste i det tverrfaglige samarbeidet. PPT og SPT er sammen med hovedtillitsvalgte i fagforbundene invitert til hver samling med styrernettet.

6. Gjennomføring av tilsyn:

- Det skal føres skriftlig tilsyn hvert år i alle barnehagene (nettbasert tilsyn i perioden september/oktober), samt innhenting av dokumenter som årsplaner, beredskapsplaner og lignende
- Det skal gjennomføres stedlig besøk, i alle barnehagene i perioden 2021 – 2024.
- Det skal gjennomføres uanmeldt tilsyn i barnehager ved behov i perioden 2021 – 2024.

Det vil være en del av tilsynsarbeidets mål å veilede og hjelpe barnehagene i forhold til lovoppfyllelse, innhold og kvalitet. Veiledning og kontroll skal gå "hånd i hånd" ved tilsyn i barnehagene.

Det skal derfor ikke bare være et tilsyn som baserer seg på kontroll og "måling", men vel så mye et tilsyn som skal gi veiledning for kvalitetsutvikling.

Tilsynet skal primært utføres for å kontrollere at barnehagen drives i henhold til:

- Lov om barnehager
- Rammeplan for barnehager

6.1 Miljørettet helsevern

Hvert fjerde år fører kommunelegen tilsyn med private og kommunale barnehager etter forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler. Formålet med forskriften er å sikre at barnas miljø i barnehagen ivaretas. Forskriften får ikke anvendelse for de ansatte, de vil være omfattet av arbeidsmiljøloven. Med barnas miljø menes det fysiske og psykososiale miljøet både i innendørs arealer og på uteområder som ligger på barnehagens eiendom, i umiddelbar tilknytning til denne og andre områder som virksomheten drives på. Forskriften vil også gjelde når barna er på utflukter og turer. Formålsparagrafen understreker betydningen av at barna skal ha et helsefremmende miljø og ikke bare beskyttes mot risikoforhold. Formålsparagrafen innebærer at helsefaglig kompetanse involveres sammen med teknisk, pedagogisk og planfaglig kompetanse når barnehagen planlegges, drives og vedlikeholdes.

I dette tilsynet vil følgende, i samarbeid med sektor for tekniske tjenester, bli vurdert:

- Forskrift om sikkerhet på lekeplassen
- Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler
- Plan- og bygningsloven
- Lov om brannvern
- Lov om produktkontroll

Siste tilsyn av kommunelegen i alle barnehagene i Lillesand kommune ble gjennomført 2018/19.

7. Rutine for oppfølging av pålegg etter tilsyn

Tilsynsmyndighetene kan iverksette pålegg dersom det avdekkes uforsvarlige eller ulovlige forhold i barnehagen. Om nødvendig kan tilsynet stenge virksomheten, tidsbegrenset eller varig. Barnehagens eier kan påklage vedtaket til Fylkesmannen.

8. Saksgang ved stedlig besøk

Trinn	Ansvar	Aktivitet
1	Barnehagemyndighet	Sender ut varsel om stedlig besøk til barnehagen minst 3 uker i forkant. Følgende sendes ut som vedlegg: <ul style="list-style-type: none">• Plan for forsvarlig oppfølging av barnehagene i Lillesand kommune• Skjema til for- og etterarbeid.• Lovgrunnlag• Egevaluering skjema
2	Styrer/eier	Går det frem av følgebrevet at det skal sendes noe i retur til barnehagemyndigheten, har styrer/eier ansvar for å gjøre det innen angitt frist
3	Styrer	Innkaller SU og eventuelt andre som skal delta under besøket
4	Barnehagemyndighet	Egevalueringsskjema blir gjennomgått under besøket og er utgangspunkt for drøftinger og tilbakemeldinger fra barnehagemyndigheten til styrer/eier. Det gis rom underveis for å ta opp forhold partene bekymrer seg for dersom tematikken ikke tas opp under samtalen rundt egevalueringsskjema.
5	Styrer	Egevalueringsskjema med eventuelle punkter til forbedring/ending på forhold en har tatt opp under besøket sendes barnehagemyndigheten med frist som avtalt i møte, normalt 2 – 3 uker.
6	Barnehagemyndighet	Rapport fra stedlig besøk, samt tilbakemelding på innleverte opplysninger via eksempelvis «barnehagetilsyn.no», sendes barnehagen etter at barnehagemyndigheten har fått all etterspurt dokumentasjon/evalueringer. Ved avdekkede forhold med høy risiko for brudd på eierplikter, åpnes tilsynssak.
7	Styrer	Barnehagene som har hatt stedlig besøk rapporterer dette i BASIL-rapport.

- Det lages sak til politisk behandling i forhold til godkjenning av barnehager etter barnehagelovens §14
- Uanmeldt tilsyn kan utføres når barnehagemyndigheten av ulike årsaker finner det nødvendig.